

מועצת התלמידים והנוער הארצית

תקנון של

תשע"ו - 2016
בעידוד ובהדרכת:
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

הועדה האתית משפטית של המועצה הארצית -
תשנ"ז, תשס"א, תשע"ב, תשע"ד
ועדת תכנים של ועידת תשס"א, תשס"ו
הדרה רוזנבלום, איתן טימן, עפרה בן גד,
ד"ר טלי יריב-משעל, מרב ג'רפי-הוכמיץ
רות קנולר-לוי, כרמלה אפטקר
מחלקת פרסומים, משרד החינוך

כתיבה

ייעוץ והדרכה

הבאה לדפוס

עיצוב והפקה

הוצאה לאור

תוכן העניינים

5	דברי פתיחה - עודד כהן, קובי צורף, זיו חן, אופק הרניק, גל יוסף.....
7	שנים עשר העקרונות
8	נציג מועצה
9	נציגות גופים במועצה
10	מטרות המועצה
11	מבנה המועצה
13	תהליך בחירת בעלי התפקידים במועצה
14	תהליך קבלת ההחלטות
15	סדרי עבודה
15	תהליך מומלץ לקביעת סדרי עבודה
16	פרוטוקול ישיבות
17	תדירות המליאות
18	תקנון מועצה
19	הצעה - קביעת תקנון
20	מבקר המועצה
21	העיקרון השנים עשר - דגשים
22	נספחים:
	נספח מס' 1:
22	מילון מונחי יסוד הקשורים במועצת התלמידים
	נספח מס' 2:
26	סוגי המועצות
	נספח מס' 3:
28	מרכזי פעילות המועצות
	נספח מס' 4:
	חוק הרשויות המקומיות (מנהל יחידת הנוער ומועצת תלמידים ונוער), התשע"א-2011*
29	- חלק המועצה

בוועידת המועצות, שנערכה ב-15.5.97 בבנייני האומה בירושלים, הוסמכה ועדה מתמדת לסיים את תהליך אישור "תקנון העל".

הוועדה המתמדת התכנסה לשתי ישיבות: ב-1.6.97 וב-20.8.97.

בישיבה שנערכה ב-20.8.97 באכסניית בני דן בת"א, בנוכחות חברי הוועדה עודד כהן, בן מיוסט, שירה וילקוף, רוני טפר, גילי קורויטרו, אודי שחורי, והמשקיפים גלית אליאסי ואיתן טימן, הסתיים תהליך אישור "תקנון העל" ברוב של 5 נגד 1.

על החתום:

עודד כהן	רוני טפר	גילי קורויטרו
שירה וילקוף	בן מיוסט	אודי שחורי

תקנון זה עודכן ואושר בוועידה הארצית תשס"א ובוועידה הארצית תשע"ב.
התקנון והנספחים כתובים בלשון זכר, אך חלים במידה שווה על שני המינים.

דבר יושבי ראש מועצת התלמידים והנוער הארצית

החוברת שלפניך היא תוצר סופי של עבודה מאומצת וקשה, שנעשתה על ידי חברי מועצת התלמידים והנוער הארצית בסיועם של אנשי מינהל חברה ונוער. הרעיון לכתיבתה עלה בחנוכה תשנ"ז. חברי המועצה, הבאים ממועצות שונות ברחבי הארץ, החלו להרגיש כי הפערים בין המועצות השונות גדולים מדי, ויש צורך ביצירת מכנה משותף מינימאלי ומוצק לכל המועצות, כדי שכל המועצות ידברו "באותה שפה". תקנון זה, בנוסף לתפקידו הראשון, יהווה גם בסיס לקיום הדיאלוג בין הבוחרים לבין הגוף התומך במועצות. חשוב שתהיה מסגרת אחידה וקבועה להקמת המועצות.

ההליך אישור "תקנון העל" נמשך חצי שנה ושיאו של התהליך היה ב-15.5.97, בוועידת המועצות בבנייני האומה בירושלים, בה נכחו 764 צירים, נציגי מועצות מבתי ספר תיכוניים, שבאו מרחבי הארץ. התקנון אושר ברוב קולות.

עודד כהן

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית (1997)

בוועידת המועצות שהתקיימה ב-1.5.01 נפתח "תקנון העל" לאישור מחדש ולהוספת סעיפים שהיו חסרים לעבודה השוטפת של המועצות. התקנון אושר על ידי 600 צירים נבחרים מכל הארץ.

כיושב ראש מועצת התלמידים והנוער הארצית וכיושב ראש הוועדה המתמדת, ברצוני לוודא שאכן כל נבחרי בני הנוער יאמצו תקנות אלו וישרתו נאמנה את כלל התלמידים ובני הנוער.

קובי צורף

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית (2001)

זה עשר שנים, מאז 1996, פועלות מועצות התלמידים והנוער בארץ, שבהן כ-31,000 נציגים, ברוח "תקנון העל".

כחברי מועצת התלמידים והנוער עלינו לפעול בהתאם ל"תקנון העל" וברוחו, לקיימו בכל אחת מהמועצות בה אנו חברים, ולהוות מודל וכתובת לבני הנוער ונציגיו הנבחרים.

ברצוני לברך כל אחד ואחת ולהודות לכם על שבחרתם לקחת חלק ולהשקיע מזמנכם ומיוזמתכם בהנהגת בני הנוער ובייצוגם.

דיו חן

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית (2005)

בוועידה שהתקיימה באפריל 2012 נפתח שוב "תקנון העל". התיקונים המעטים שנוספו בו הם תוצאה של עבודה רצינית ורציפה של נציגי המועצות על כל מגוון הצורך בתיקונים עלה לאור שינויים ודרכי התנהלות שחלו בקרב תרבות בני הנוער, התנהלותו ודרכי הדיאלוג השונות שנפתחו בפניו. על הנציגים הנבחרים להיות ערים לצורכי קהל הבוחרים שלהם, לתמורות השונות המלוות אותם ולדרכי תרבות השיח. אני תקווה שאכן כל הנציגים הנבחרים יהיו ערים לכלל בני הנוער בחברה הישראלית, יהוו אוזן קשבת לצרכיהם ולסדר היום של החברה בישראל ובני הנוער שלה.

בברכה

אופק הרניק

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית 2012

בוועידה שהתקיימה ב-8.5.2014, ח' באייר התשע"ד פתחנו את "תקנון העל" בעקבות בקשות שהגיעו מהמסגרות השונות של המועצות על כל מגוון, ולאור פניות של נציגים שחיפשו מענה על אירועים שונים במהלך הפעילות השוטפת של המועצות בשנתיים האחרונות.

עיקר השינויים שאושרו בוועידה, מטרתם שיקוף ומיסוד של נהלים קיימים והפיכת תקנות מסוימות ברורות יותר, וכן תוספות להתנהלות אחידה בכל גלגל המועצות.

חשוב שהנהלים והתקנות יהיו ברורים לכלל חברי המועצות בארץ, על מנת שנוכל לשמש דוגמה לבני הנוער אותם אנו מייצגים ומנהיגים ביישום כללים בחברה דמוקרטית.

בברכה,

גל יוסף

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית, 2014

שנים עשר העקרונות

1. חובה על כל נציג במועצה להיבחר באופן דמוקרטי על ידי הגוף שאותו הוא מייצג, וכהונתו תימשך עד גיוסו לצבא, שירות לאומי או שנת שירות, אך לא יאוחר ממלאות לו 19 שנה או סיום שנת הלימודים בבית הספר התיכון.
2. חובה על כל מועצה לאפשר לכל הגופים הזכאים להיות מיוצגים בה, לשלוח נציגים למועצה בהתאם למפתח הוגן של נציגות, הנקבע בתקנון המועצה.
3. חובה על כל מועצה להכין תכנית אב שנתית הנתונה לשינויים תמידיים בהתאם לצו השעה.
4. חובה על כל מועצה לבחור ביושב ראש אחד ובממלא מקום לתקופת כהונה (קדנציה) בת שנה.
5. חובה על מועצה להגדיר מראש באופן דמוקרטי את דרך בחירת בעלי התפקידים במועצה.
6. חובה על כל מועצה לקבל את החלטותיה באופן דמוקרטי לפי תקנון המועצה.
7. חובה על כל מועצה לקבוע את סדרי עבודתה ודרכיה ולקבל את אישור מליאת המועצה.
8. חובה על כל מועצה לכתוב פרוטוקול ישיבה הכולל נוכחות חברי המועצה, נושאי דיון בישיבה, החלטות שנתקבלו ונימוקיהן, ורישום מדויק של ההצבעות, ולהציגו לכל דורש.
9. חובה על כל מועצה להתכנס באופן סדיר.
10. חובה על כל מועצה לכתוב תקנון שאינו בסתירה ל"תקנון העל", למעט מקרים שיאושרו בוועדות הבוררות.
11. חובה על כל מועצה לבחור מבקר באופן דמוקרטי.
12. נציגי מועצת התלמידים והנוער אינם רשאים לייצג בשם בני הנוער עמדות מפלגתיות בכל פורום שהוא.

נציג מועצה

חובה על כל הנציגים במועצה להיבחר באופן דמוקרטי על ידי הגוף שאותו הם מייצגים. כהונתם תימשך עד לבחירות שייערכו בשנת הלימודים הבאה אחריה, וזאת בתנאי שהם מוסיפים להשתייך לגוף שבחר בהם.

א. נציג מועצה נבחר באופן דמוקרטי וחשאי על ידי גוף המיוצג במועצה.
ב. נציג מועצה יוכר אך ורק אם הגוף השולח אותו למועצה קיים תהליך בחירות, שיוכר על ידי המועצה שאליה הוא נשלח.

ג. גיל הנציג:

1. נציג מועצת תלמידים:

תלמיד או תלמידה יוכלו להיבחר כנציגי מועצה עד לבחירות שייערכו בשנת הלימודים הבאה אחריה, וכהונתם לא תימשך אחרי סיום כיתה י"ב.

2. נציג גוף או ארגון נוער:

נער או נערה חברי הגוף או הארגון יוכלו להיבחר כנציגי הגוף או הארגון ותקופת כהונתם לא תימשך אחרי מלאות להם 19 שנה או סיום כיתה י"ב או גיוסם לצבא, התחלת שירות לאומי או התחלת שנת שירות.

ד. מאחר ובחלק מהמועצות משולבים פעילים שלא נבחרו כנציגים, מעמדם של הפעילים יהיה שונה:

1. פעיל או פעילת מועצה הם נער או נערה עד מלאות להם 19 שנה או עד סיום לימודיהם בבית הספר התיכון, אשר לא נבחרו באופן דמוקרטי לייצג גוף במועצה, אך עומדים בקריטריונים המופיעים בתקנון המועצה.

לפעיל לא תהיה הזכות לבחור או להיבחר לתפקידים שונים במועצה, למעט חברות בוועדות.

2. על פעיל או פעילת מועצה ליטול חלק בפעילות המועצה: להיות נוכחים בישיבות המועצה, להביע את דעתם בנושאים שעל סדר יומה של המועצה ולעזור לה בביצוע התוכניות שהועידה לעצמה. כמו כן הם יכולים להיות חברים בעלי זכות הצבעה בוועדות המועצה בלבד.

3. יו"ר המועצה או נציג בכיר אחר ממזכירות המועצה ממנה מגיע הפעיל, אשר הוסמך לכך, ייתן אישור להשתתפות הפעיל בישיבות מועצות מחוזיות או ארציות.

נציגות גופים במועצה

על כל מועצה לאפשר לכל הגופים החינוכיים המוכרים על ידי משרד החינוך להיות מיוצגים בה ולשלוח נציגים למועצה בהתאם למפתח הוגן של נציגות, הנקבע בתקנון.

א. מספר נציגי המועצה יהיה בהתאם למספר הגופים המרכיבים אותה ולמספר הנציגים שזכאי כל גוף ולשלוח למועצה.

ב. מספר נציגים שזכאי כל גוף לשלוח למועצה ייקבע לפי מפתח של מספר תלמידים ו/או מספר בני נוער בגוף/בארגון נוער שאליו הם משתייכים. (ר' מפתח נציגות)

ג. חובת המועצה לפנות אל גוף ולהציע לו להיות מיוצג במועצה בהתאם לתקנונה וליידע אותו על זכותו לקבל ייצוגיות במועצה, להנחותו בדרך בחירת הנציג ולתת לנציגיו מעמד שווה במועצה.

ד. הנציגים למועצה נבחרים על ידי הגוף שאותו הם מייצגים ואינם ממונים.

ה. קריטריון בחירת הנציגים של הגופים השונים למועצה אינו נגוע בשיקולים זרים.

מטרות המועצה

חובה על כל מועצה להגדיר בבירור את מטרותיה ואת העקרונות שאותם היא מייצגת.

א. יש חשיבות מכרעת לכך שכל מועצה תגדיר את מטרות קיומה. יעדיה ועקרונות פעולתה יאושרו מדי שנה על ידי המועצה, תוך היוועצות בגוף התומך, על מנת שתפעל בצורה הטובה והיעילה ביותר.

ב. כדי למנוע בחירה של חלק בלבד ממטרות תכנית העבודה שהמועצה הציבה לעצמה, חייבת המועצה לבנות תכנית עבודה שנתית עם דגשים לפעילויות לטווח ארוך ולטווח קצר, תוך הגדרה ברורה של אוכלוסיות היעד שלמען המועצה פועלת ואותן היא מייצגת.

ג. בבואנו להגדיר את מטרות המועצה נתייחס לשני סוגי מטרות:

1. **מטרות על:** ה"אני מאמין" של המועצה, עקרונותיה ותכלית פעילותה.

2. **מטרות אופרטיביות (מעשיות):** יובאו לידי ביטוי בתחומי פעילות המועצה.

מבנה המועצה

חובה על כל מועצה לבחור ביושב ראש אחד לתקופת כהונה (קדנציה) בת שנה. המועצה תבחר הנהגה לתקופת כהונה בת שנה, שתיקרא מזכירות, ובראשה יעמדו יושב ראש נבחר וממלא מקומו שהוא גם סגנו (סיו"ר). חברי המזכירות יהיו נושאי התפקידים (יו"ר, סיו"ר, דובר, מזכ"ל, מבקר, יושבי ראש ועדות), לפי תקנון המועצה. מספר נציגים שזכאי כל גוף לשלוח למועצה ייקבע לפי מפתח נציגות של מספר תלמידים ו/או מספר בני הנוער המיוצגים על ידי אותו גוף / ארגון נוער / מועצה שאליו הם משתייכים. סעיף זה לא יחול במועצת התלמידים והנוער הארצית.

א. כל נציג מועצה רשאי לבחור במועצה.

ב. כל נציג מועצה רשאי להיבחר לתפקידים במועצה, למעט לתפקיד המבקר.

ג. מרכז המועצה או מנחה המועצה לא יתפקדו כבעלי תפקיד (חבר מזכירות, נציג, פעיל) ולא יהיו בעל זכויות הצבעה.

ד. יו"ר המועצה נבחר על ידי המועצה או בבחירות כלליות (מליאת המועצה) ואינו ממונה.

ה. יו"ר המועצה נבחר באופן דמוקרטי על פי נוהל בחירת בעלי תפקידים שאושר על ידי המועצה.

ו. בעל תפקיד שסיים את כהונתו רשאי להגיש את מועמדותו לכל תפקיד במועצה לתקופת כהונה נוספת, אם אין מניעה לכך בתקנון.

ו. נוהלי פרישה והתפטרות מרצון:

במקרה שמתפטרים כל בעלי התפקידים במזכירות המועצה, על המועצה לבחור באופן דמוקרטי גוף מקרב נציגי המועצה אשר ירכז את המשך פעילות המועצה עד לקיום בחירות קרובות, שמועדן ייקבע על פי החלטת המליאה, וזאת בכפוף לתקנון המועצה. סמכויותיו של גוף זה יהיו כדיון מזכירות נבחרת.

ז. אי אמון:

1. נציג או נציגת מועצה שאינם שבעי רצון מהתפקוד של המועצה, של חלקים ממנה או של בעל תפקיד בה, רשאים להביע את אי שביעות רצונם בהצעה להצבעה שמטרתה להדיח את מי שאין הם שבעי רצון מתפקודו. ההצעה תוגש בכתב ובחתימתם של לפחות שליש מהנציגים בעלי זכות הבחירה, שבוע לפי כינוסה של המליאה הקרובה, לידי מי שהוסמך לכך על פי תקנון המועצה, ותועלה להצבעה במליאה הקרובה.
2. למי שהוגשה נגדו הצעת אי-אמון, תינתן זכות להשמיע גרסתו בפני המליאה.
3. הצעת האי אמון תתקבל ברוב מיוחס מבין בעלי זכות ההצבעה במועצה.
4. לא תוגש הצעת אי אמון בבעל תפקיד חדש במועצה. בעל תפקיד מוגדר כחדש: במועצה בית ספרית ומועצה רשותית עד תום חודשיים מאז כניסתו לתפקיד. במועצה מחוזית ומועצה ארצית - עד תום שלושה חודשים מאז כניסתו לתפקיד.

ה. חובת נוכחות:

על חברי מועצה חלה חובת נוכחות בישיבות. המועצה רשאית להשעות מתפקידו כל חבר מועצה שלא נכח בשלוש ישיבות מתוך שש ישיבות אחרונות ללא סיבה מוצדקת וללא הודעה מוקדמת, וזאת עד לקבלת החלטה בנושא בגוף שממנו נשלח הנציג למועצה, תוך הודעה על כך לנציג.

תהליך בחירת בעלי התפקידים במועצה

- חובה על כל מועצה להגדיר מראש את דרך בחירת בעלי התפקידים בה:
- א. על המועצה לקבוע בתקנונה את בעלי התפקידים המרכיבים את המועצה ולהגדירם.
 - ב. על המועצה לקבוע נוהל בחירות, ובכלל זה בדיקת כשירות בעלי זכות הצבעה על ידי טופס נציגות, ולעגנו בתקנון המועצה.
 - ג. על המועצה לדאוג שכל בעלי זכות הבחירה יידעו את כל תהליך הבחירות: לוח זמנים, נוהל הגשת המועמדות, דרך ההצבעה, מועדיה, מקומה וכו'.
 - ד. תהליך הבחירות כולו ינוהל על ידי ועדת בחירות שתדאג לכך שכל המתמודדים יוצגו באופן שווה בכל תהליך הבחירה.
 - ה. בחירת בעלי תפקידים במועצה תועלה להצבעה בנוכחות של לפחות 66% מחברי המליאה ותעשה ברוב מוחלט מכריע. (ר' הצבעה - רוב מוחלט מכריע)
 - ו. בחירת בעלי תפקידים במועצות התלמידים והנוער המחוזיות תתקיים בנוכחות 66% מחברי המליאה, המייצגים יחדיו מעל ל- 50% מכלל המועצות הרשותיות במחוז, ותעשה ברוב מוחלט מכריע.
 - ז. אם לא הגיעו לשיבה נציגים מיותר מ- 50% מהמועצות הרשותיות המיוצגות, תידחה בחירת בעלי התפקידים למועד אחר, עליו תימסר הודעה מראש.
 - ח. אם במועד החדש לא יגיעו די נציגים לקיום הבחירות, ייקבע מועד אחר לבחירות ובו, תתקיימנה הבחירות בתנאים המנויים בס' ה.

תהליך קבלת ההחלטות

- חובה על כל מועצה לקבל את החלטותיה באופן דמוקרטי לפי תקנון המועצה.
- א. כל החלטות המועצה יתקבלו באופן דמוקרטי על פי ההליכים המעוגנים בתקנון המועצה.
- ב. יש להבדיל בין שני סוגי החלטות דמוקרטיות:
1. החלטות המועצה המתקבלות במליאה (בפורום של כלל נציגי המועצה) או בחלקים ממנה, על פי תחומי סמכויותיהם שנקבעו בתקנון המועצה.
 2. החלטה המתקבלת על ידי גוף או בעל תפקיד שהוסמכו לכך בתקנון המועצה:
 - החלטה מסוג זה מתקבלת אך ורק כאשר אין אפשרות לכנס את המליאה.
 - כל החלטה מסוג זה תדווח לכלל נציגי המועצה.
 - ג. כל הצבעה (קבלת החלטת מליאה או חלקים ממנה שהוסמכו לכך) תתועד בפרוטוקול הישיבה (ר' הערך פרוטוקול במילון המונחים).
 - ד. לפני ההצבעה יתקיים דיון, ובו תינתן הזכות לביטוי כל העמדות השונות.
 - ה. הרוב הנדרש לקבלת החלטות שונות ייקבע בתקנון המועצה (רוב מיוחס, רוב יחסי וכו'), למעט החלטות תקנוניות הדורשות רוב מיוחס (ר' סוגי הצבעות במילון המונחים).
 - ו. החלטות הנוגעות למדיניות המועצה (תכנית עבודה) ובחירת בעלי תפקידים בה תתקבלנה ברוב מיוחס. (תועלנה להצבעה בנוכחות של לפחות 66% מחברי המליאה ותתקבלנה ברוב של 50% + 1 מכלל הנוכחים במליאה).
 - ז. החלטות שוטפות מצריכות רוב יחסי.
 - ח. במקרים חריגים שאין להם מענה בתקנון העל, תכונס הועדה האתית משפטית בגלגל שמעל לגלגל בו עלתה הבעיה, או במועצה הארצית, וייקבע לעניין פתרון אד-הוק.

סדרי עבודה

- חובה על כל מועצה לקבוע את סדרי עבודתה ודרכיה ולקבל את אישור מליאת המועצה.
- א. כל מועצה מחויבת לקבוע למליאתה ולוועדותיה סדרי עבודה, נהלים והחלטות על פעילותה השוטפת של המועצה עם היבחרה, על מנת ליצור מועצה טובה ויעילה יותר.
- ב. סדרי העבודה יהיו מוסכמים על נציגי המועצה, ויגדירו את האחריות החלה על כל נציג כפרט ועל הנציגים כמליאה.
- ג. על כל מועצה להתאים את סדרי העבודה לצרכיה הספציפיים.
- ד. סדרי עבודה אינם יכולים לעמוד בסתירה לתקנון המועצה.

תהליך מומלץ לקביעת סדרי עבודה:

- א. יו"ר המועצה, ממלא מקומו ושאר בעלי התפקידים יתכנסו עם היבחרם לקביעת סדרי העבודה. סדרים אלו יתורגמו לנהלים שוטפים שיטפלו בנושאים שונים כגון: תדירות הפגישות, הקשר השוטף בין חברי המועצה ודרך הביצוע (לדוגמה: מכתב עדכון לנציגים לעתים מזומנות), הגדרת הסמכויות של בעלי התפקידים וכל נושא אחר שיועלה בישיבה.
- ב. לאחר ישיבה זו יש לקבוע ישיבה של כלל חברי המועצה, ובה יוכרזו סדרי העבודה שגובשו, ישופרו ויאשרו.
- ג. מומלץ לפתוח את שתי הישיבות הנ"ל בתיאום ציפיות, שבו יועלו דרישותיהם וציפיותיהם של חברי המועצה, ובהתאם ייקבעו וינסחו סדרי העבודה.

פרוטוקול ישיבות

חובה על כל מועצה לכתוב פרוטוקול ישיבה הכולל: רשימת נוכחות חברי המועצה, נושאי הדיון בישיבה, החלטות שהתקבלו ורישום מדויק של הצבעות.

א. על הפרוטוקול לכלול:

1. רשימת נוכחים.
 2. סדר היום, ההצעות לפעילות והנושאים שהועלו לדיון במהלך הישיבה.
 3. ההחלטות שהתקבלו במהלך הישיבה.
 4. פירוט תוצאות ההצבעה לגבי החלטה:
 - מספר תומכים.
 - מספר מתנגדים.
 - מספר נמנעים.
 - ההחלטה שהתקבלה.
 - סוג ההצבעה (ר' מילון מונחים).
- ב. בתום כל ישיבה, מכנס הישיבה ורשם הפרוטוקול יאשרו בחתימת ידם את הרשום בפרוטוקול ופיצוהו לכלל נציגי המועצה.
- ג. פרוטוקול הישיבה ישמש כאסמכתא למערער על החלטות שהתקבלו באותה הישיבה.
- ד. על כל נציג הנעדר מישיבה חלה החובה להתעדכן בפרוטוקול הישיבה.

תדירות המליאות

חובה על כל מועצה להתכנס באופן סדיר.

- א. כל המובא להלן הינו המינימום הנדרש מכל מועצה.
- ב. נוסף ללוח התדירות המצורף, יש לזכור שבכל מועצה פעילה ישנן ישיבות של מזכירות (בעלי תפקידים), ועדות המועצה, מטות וכד'.
- ג. לוח תדירות ישיבות מליאה:
 - מועצת בית ספר- לפחות פעם בשלושה שבועות.
 - מועצת נוער - לפחות פעם בשלושה שבועות.
 - מועצת תלמידים ונוער רשותית- לפחות פעם בשלושה שבועות
 - מועצת תלמידים ונוער מחוזית-לפחות פעם בחמישה שבועות.
 - מועצת תלמידים ונוער ארצית - לפחות פעם בשמונה שבועות.

תקנון מועצה

חובה על כל מועצה לכתוב תקנון שאינו עומד בסתירה ל"תקנון העל".

- א. התקנון נותן למועצה את תוקף קיומה.
- ב. מועצה ללא תקנון אינה מועצה, אלא קבוצה חברתית. התקנון הופך את המועצה לגוף אשר יש לו סמכות וכוח.
- ג. על התקנון לכלול:
 1. מבנה המועצה.
 2. אופן בחירת הנציגים ובעלי התפקידים.
 3. נושאים משמעתיים של המועצה: נציג החורג מתפקידו, נציג אשר אינו ממלא את תפקידו וכד'.
 4. על התקנון לעסוק בדרכי אכיפתו.
- ד. בגלל חשיבותו של התקנון, החלטות הקשורות לתקנון (שינוי/ ביטול/ הוספת סעיף), חייבות להתקבל ברוב גדול יותר מהחלטות רגילות (רוב מיוחס – ר' מילון מונחים).
- ה. על מועצה בהקמה לכתוב תקנון תוך ארבעה חודשים מיום כינוסה הראשון, וזאת כדי לאשר את תקינותה.
- ו. על כל מועצה לשלוח את התקנון, שכתבה לעצמה ושאושר על ידי חברי המליאה, אל המועצה אשר מעליה בהיררכיית המועצות (ר' נספח מס' 2).
- ז. הוועדה המשפטית של המועצה תהיה אחראית לאכיפת התקנון שאושר על ידי המועצה. אם אין ועדה כזאת, תבחר המליאה ועדה לעניין זה.

הצעה - קביעת תקנון

- א. המליאה תמנה ועדה אשר תהיה אחראית על התקנון.
- ב. ועדה זו תכין טיוטה של התקנון בהתאם לרצונותיהם של הנציגים.
- ג. הוועדה תביא את הטיוטה לאישור מזכירות המועצה.
- ד. אם יש למליאה הסתייגויות, היא תציגן בפני הוועדה. הוועדה תדון בכל הסתייגות ותביא את התקנון לאישורו הסופי במליאה.
- ה. במהלך השנה, כל הסתייגות מהתקנון או הוספה לו תעבור דרך הוועדה.
- ו. מנגנון מומלץ לטיפול בעבירות על התקנון
 1. במקרה של עבירה משמעתית או התנהגותית של חבר או בעל תפקיד במועצה, רשאית מזכירות המועצה להחליט על קיום ועדת שימוע אודות האירועים.
 2. הרכב ועדת השימוע: בוועדת שימוע יכהנו יו"ר המועצה, יו"ר הוועדה האתית-משפטית שלה, ומבקר המועצה. במקרים מיוחדים ניתן לצרף לוועדה את יו"ר הוועדה האתית-משפטית של הגלגל שמעל. מנחה המועצה ישמש כמשקיף בוועדת השימוע. נבצר מאחד מבעלי התפקידים הנ"ל להשתתף - בין אם מנסיבות טכניות או בשל האירועים או האנשים עליהם נסב השימוע - ימונה לו ממלא מקום מבין חברי מזכירות המועצה.
 3. לנציג אשר נקבעה לגביו ועדת שימוע יימסר המועד לפחות 7 ימים מראש. אם לא יוכל להגיע לוועדת השימוע במועד שנקבע וימסור על כך הודעה מראש, ייקבע מועד נוסף תוך 10 ימים. אם לא יגיע גם למועד זה ללא הודעה מוקדמת מראש וללא מתן נימוקים מוצדקים, ייחשב כמי שוויתר על זכות השימוע והוועדה תוכל לדון בעניינו גם בהעדרו.
 4. לנציג אשר נקבעה לגביו ועדת שימוע שמורה הזכות להביא עמו לדיון נציג נוסף מטעמו, בהתאם לנסיבות, כדי לסייע לו להציג את עמדתו בפני הוועדה.
 5. אם תמצא ועדת השימוע שאמנם התקיימו הנסיבות המתוארות בסעיף 1, תפעל בהתאם.
 6. החלטת ועדת השימוע תועבר לנציג ולגוף אותו הוא מייצג תוך 14 ימים.

מבקר המועצה

- א. על כל מועצה לבחור מבקר באופן דמוקרטי ולא למנותו.
- ב. על המבקר להיות נציג מועצה וזאת בכפוף לתקנון המועצה ותקנון העל.
- ג. מבקר המועצה ימלא את תפקידו באופן אובייקטיבי ואתי.
- ד. המבקר לא יכהן כבעל תפקיד נוסף במועצה.
- ה. המבקר יגיש אחת לשלושה חודשים דו"ח לגוף המבוקר, ובו יפרט את ליקויי עבודת המועצה לרבות המלצות לתיקון, ואת הצלחות המועצה.
- ו. דו"ח הביקורת יתייחס לכל גופי המועצה לרבות מזכירות, ועדות, מליאה, וועדות אד-הוק.
- ז. מבקר המועצה יהיה חבר מזכירות אך לא בעל זכות הצבעה בה.
- ח. כל המובא להלן הינו המינימום הנדרש לכל מועצה.
- ט. מבקר מועצה יהיה תלמיד בעל ותק של שנת פעילות אחת לפחות באותה מועצה.
- י. מבקר המועצה לא יוכל להיבחר לתפקיד במזכירות המועצה אותה ביקר בשנה שלאחר תום תקופת כהונתו, אולם יוכל להיבחר כמבקר לשנה נוספת.

העיקרון השנים עשר - דגשים

1. מועצת התלמידים והנוער היא גוף א-מפלגתי ייצוגי, שנועד לתת מענה לכלל התלמידים ובני הנוער בישראל לאורך שנים. **לפיכך, נציגי מועצת התלמידים אינם יכולים לייצג בשם בני הנוער עמדות מפלגתיות.**
2. פעילות החברים במועצת התלמידים והנוער תהא מונעת ממניעים הנוגעים לעניין ותואמים את המנדט שניתן להם על-ידי הבוחרים, לייצג את צרכיהם של בני הנוער.
3. חברי המועצה אינם רשאים להשתתף במסגרות הפוגעות בעניינים אוניברסליים, ומדירות קבוצות שונות באוכלוסייה, (לדוגמה: זכויות מתנחלים, זכויות למיעוטים, זכויות נשים, אפליה על רקע דתי, עדתי וכד') **בשם בני הנוער אותם הם מייצגים.**
4. נבחרי המועצה לא ישתמשו במנדט שניתן להם כמייצגי ציבור התלמידים והנוער לשם רכישת הישגים אישיים-מפלגתיים.
5. חברי המועצה **בעלי תפקידים** אינם יכולים, במסגרת המפה הפוליטית הישראלית ובמסגרת המפלגתית להצביע בפריימריז, להיות חברי מרכז מפלגה ולהשפיע מבחינה מפלגתית.
6. חברי מועצות התלמידים יכולים להשתתף בעצרות וכנסים של מפלגות **כפרטים**, אך אינם זכאים להשתמש בעובדת היותם מייצגי הנוער והתלמידים ככוח בעצרות אלו או להשתמש בסממנים חיצוניים המזוהים עם המועצה. כמו-כן, אין הם רשאים לנצל את מעמדם והקשרים שלהם למען הצלחת כנסים/עצרות פוליטיים.
7. נציגי המועצות אינם רשאים להעלות בפעילותם במועצה סוגיות ואירועים הקשורים למפלגה זו או אחרת במסגרת המליאה או במסגרת פעילות כלשהי הקשורה במועצה.
8. **כל התלבטות הקשורה בנושאים רגישים מסוג זה תופנה להתייעצות עם מזכירות מועצת התלמידים והנוער המחוזית או מזכירות מועצת התלמידים והנוער הארצית והוועדה האתית משפטית הארצית.**

נספחים:

נספח מס' 1: מילון מונחי יסוד הקשורים במועצת התלמידים

גוף נוער:

כל מוסד, ארגון או תנועה חינוכיים (כגון בתי ספר, תנועות נוער, ארגונים וולונטריים), הפועלים במסגרות הפורמליות או הבלתי פורמליות ונתונים לפיקוח ממלכתי.

דובר/ת:

נציג/ת מועצה שנבחר/ה באופן דמוקרטי או שמונה/תה בהתאם לתקנון המועצה שבה הוא או היא פועלים והם מוסמכים רשמית למסור הודעות בשמה, בכפוף לתקנון המועצה.

הדחה:

הפסקת כהונתו של נציג בתפקיד אליו התמנה, לפני תום תקופת הכהונה. הדחה יכולה להיעשות על ידי הגוף הממנה, בהתאם לכללים הקבועים לעניין אי-אמון.

הצבעה:

הדרך לקבלת החלטות של המליאה או של חלקים ממנה.

סוגי הצבעות:

הצבעה גלויה - הצבעה שבה כל נציג/ת מועצה מביע/ה את עמדתו/ה בפני המליאה.

הצבעה חשאית - הצבעה שבה כל נציג/ת מועצה מביע/ה את עמדתו/ה על פתק בלי להזדהות והמליאה אינה יודעת מהי בחירתו/ה. נהוגה בתהליך בחירת בעלי תפקידים במועצה.

הצבעת אי אמון-הדחה - זכות המוקנית לכל נציג/ת מועצה שאינו/ה שבע/ת רצון מהתפקוד של המועצה או של חלקים ממנה או של נושא תפקיד בה, ומבקש/ת להביע את אי שביעות רצונו/ה בהצעה להצבעה שמטרתה להדיח את אלו שאין הוא או היא שבעי רצון מתפקודם.

הצבעה שבה הרוב היחסי מכריע - הצבעה שבה הרוב הנוכח בעת ההצבעה מכריע לגבי קיום החלטה (רוב רגיל).

הצבעה שבה הרוב המוחלט מכריע - הצבעה שבה רוב נציגי המליאה מכריע לגבי קיום ההחלטה. רוב של 50% מקולות הבוחרים ועוד אחד.

הצבעה שבה הרוב המיוחס מכריע - הצבעה שבה ההחלטה מתקבלת בנוכחות של שני שלישים מבין כלל הנציגים למליאה (כלל בעלי זכות הצבעה) ומתקבלת בדיון זה ברוב של 50% + 1. משמשת במקרים של בחירת בעלי תפקידים או הדחתם ושינויי תקנון.

ועדה:

חלק מתוך כלל המליאה שנבחר באופן דמוקרטי או שמונה בהתאם לתקנון המועצה שבה הוא פועל, על מנת לטפל בנושא מסוים קבוע.

ועדת בחירות:

הגוף האחראי והמפקח על תהליך הבחירות. תפקידה לוודא שהבחירות יתנהלו על פי תקנון המועצה ושיישמר במהלכן טוהר המידות. הוועדה תורכב מנציגי מועצה אשר אינם מתמודדים. המלצה: יו"ר הוועדה יהיה/תהיה יו"ר המועצה היוצא/ת.

ועידה:

הגוף העליון הנבחר והדמוקרטי של מועצות התלמידים והנוער במדינת ישראל, אשר החלטותיו מחייבות את כלל הנוער שאותו מייצגת הוועידה.

חובת נוכחות:

על כל נציג מועצה אשר נבחר לתפקידו באופן דמוקרטי, חלה חובה להגיע לכל הישיבות של המועצה או לחלקים ממנה שאליהם הם משתייכים. אם אינם יכולים להגיע, עליהם להודיע על כך בהתאם לנוהלי המועצה שבה הם פועלים ולתקנונה.

יושב/ת ראש (יו"ר):

נציג/ת מועצה הנבחר/ת באופן דמוקרטי לעמוד בראש המליאה שבה הוא/היא פועל/ת בהתאם לתקנון המועצה. על המועצה חלה החובה למנות יו"ר אחד/אחת בלבד. מועצה שאינה בוחרת ביו"ר מקרבה אינה בגדר מועצה נבחרת שתקנון זה חל עליה. תפקיד היו"ר הוא תפקיד מפתח שבא להבטיח את פעילותה השוטפת והתקינה של המועצה.

יושב ראש ועדה:

נציג מועצה הנבחר באופן דמוקרטי על ידי חברי המליאה לעמוד בראש הוועדה ולרכז את עבודתה.

ישיבה:

מועד כינוס המליאה או חלקים ממנה לצורך קבלת החלטות ו/או הפעלת המועצה.

מועצה:

קבוצת נציגים הנבחרת על ידי גופים שונים כדי להיוועד לעתים מזומנות, להתייעץ ולהחליט בעניינים הנתונים בסמכותם.

מזכירות המועצה:

פורום כל נושאי התפקידים העיקריים במועצה, שהוגדרו בתקנון המועצה שבה הם חברים. המזכירות כוללת את התפקידים הבאים: יושב ראש (יו"ר), סגן יושב ראש (סיו"ר), דובר, מזכ"ל, יושבי ראש ועדות.

ממלא מקום:

חבר מועצה שנבחר באופן דמוקרטי בהתאם לתקנון המועצה, לייצג גוף מסוים במועצה. ממלא המקום (המחליף) נבדל מהנציג בכך שלא תינתן לו זכות הצבעה כאשר כל נציגי הגוף שאותו מייצג המחליף נוכחים ונוטלים חלק בהצבעה על החלטה מסוימת.

מליאה:

כלל נציגי המועצה הנבחרים באופן דמוקרטי למועצה מתוך הגופים המיוצגים במועצה.

ממונה:

בעל תפקיד, שהומלץ על ידי רוב חברי מזכירות המועצה וקיבל את אישור מליאת המועצה באופן דמוקרטי, למלא תפקיד במועצה.

מנחה המועצה:

גבר או אישה מבוגרים בעלי ניסיון בחינוך: מורה, מדריך/ת נוער או מפקח/ת וכו', אשר יעזור/תעזור למועצה שאותה הוא/היא מנחה לפעול כחוק ולבצע החלטות.

מפתח נציגות :

מכסת הנציגים במועצה המייצגים את כלל מגוון התלמידים ו/או הנוער בבית הספר, ברשות, במחוז ובארצית.

נוכחות:

ראו - חובת נוכחות.

נציג/ת מועצה:

נער או נערה עד סיום לימודיהם בבית ספר תיכון או עד גיל 19 הנבחרים בבחירות דמוקרטיות על ידי גוף המיוצג במועצה, כל עוד הם חברים בגוף זה בכפוף לאמור בע' 8.

סגן/ת יושב/ת ראש (ס.יור):

נציג/ת מועצה הנבחר/ת באופן דמוקרטי לסייע ליו"ר המועצה בהתאם לתקנון המועצה שבה הוא/היא פועל/ת. תחומי התפקיד נקבעים לפי תקנון המועצה, וגם מספר הסיו"רים נקבע לפי תקנון המועצה שבה הסיו"ר או הסיו"רים הם נציגים.

סדר יום:

הנושאים המועלים בישיבת המליאה או חלקים ממנה ומפורסמים לפני מועד הישיבה או בראשיתה.

פעילה:

נער או נערה עד גיל 19 או עד סיום לימודיהם בבית ספר תיכון, שאינם נציגים במועצה ושלא נבחרו באופן דמוקרטי לייצג גוף במועצה, אך בכל זאת נוטלים חלק בפעילות המועצה ומסייעים לה.

לפעיל/ה אין זכות לבחור או להיבחר או לשמש כבעל/ת תפקיד במועצה למעט זכות הצבעה רק בוועדות המועצה שבהם הם חברים.

פרוטוקול:

סיכום ישיבת המליאה הכולל פירוט המשתתפים, החלטות שנתקבלו ו/או נדחו, עיקרי הנושאים שנדונו והצבעות (פירוט ההצבעות, מספרם המדויק של התומכים, המתנגדים והנמנעים).

ציר ועידה:

נציג/ת נוער או תלמיד/ה שנבחר/ה באופן דמוקרטי לייצג בוועידה את בוחריו/ה.

קדנציה: ר' תקופת כהונה

רוב יחסי, רוב מוחלט, רוב מיוחס - ר' "הצבעה"

שריין:

מצב חריג שבו נשמר מקום לנציגי גופים שעליהם להיות מיוצגים במועצה. גופים אלו ייקבעו מראש.

הנציג/ה המתמודד/ת על המקום ה"משוריין" חייב/ת להיבחר באופן דמוקרטי על ידי הגוף / הקבוצה המיוצגים, בהתאם לתקנון המועצה.

תקופת כהונה (קדנציה):

משך תפקידו/ה של נציג/ת המועצה כפי שנקבע בתקנון המועצה שבה הוא/היא חבר/ה.

תקנון:

נוהלי עבודה המוסכמים על כל נציגי המליאה בהתאם לצרכים ולרצונות של המועצה, ובהסתמך על "תקנון על".

תקנון בחירות:

נוהלי בחירות המוסכמים באופן דמוקרטי על כלל נציגי המליאה של המועצה.

תקנון על:

מערך חוקים, עקרונות עבודה וכללי יסוד של המועצות, הקובעים את הדינים המחייבים את כלל מועצות התלמידים והנוער בארץ.

נספח מס' 2: סוגי המועצות

המועצות על מגוניהן הן גוף א-מפלגתי

מועצת תלמידים בית ספרית

מועצה הפועלת בתוך בית הספר, עם אוכלוסיית בית הספר ועבורה. נציגי המועצה נבחרים בשיטה דמוקרטית ובחרים את שיטת הבחירות הנראית להם (בחירה אישית, לפי רשימות או מפלגות, לפי שכבות גיל וכד') על בסיס תקנון בית הספר ותקנון המועצה הנבחרת.

על המועצה לדאוג לייצוג הולם של כל תלמידי בית הספר.

- למועצת התלמידים בבית הספר הזכות לקבל מנחה, ולקבל הכשרה לתפקידם.

מועצת תלמידים ונוער רשותית:

מועצה המייצגת את מגוון בני הנוער ביישוב ופועלת למענו. המועצה כוללת את הנציגים שנקבעו בבחירות דמוקרטיות בכל מסגרות החינוך ביישוב, הפורמלי והבלתי פורמלי (בתי ספר, מרכזים קהילתיים, תנועות נוער וארגוני נוער), ואת כל אוכלוסיות בני הנוער. יש לשמור על מפתח נציגות ועל ייצוג הולם של כלל התלמידים ובני הנוער ביישוב. על כל מועצה רשותית לשלוח נציגים נבחרים למועצת התלמידים והנוער המחוזית.

מועצת תלמידים ונוער מחוזית:

המועצה המחוזית מייצגת את מגוון בני הנוער במחוז ופועלת למענו. היא כוללת את נציגי המועצות הרשותיות במחוז.

הנציגים למועצה המחוזית נבחרים מקרב מועצות תלמידים ונוער רשותיות. מספרם נקבע על פי מספר בני הנוער ברשויות השונות, תוך התייחסות הוגנת לגודלן. (מפתח נציגות)

מועצת תלמידים ונוער ארצית:

מועצת התלמידים והנוער הארצית היא הגוף הנבחר והמייצג של כל בני הנוער בארץ. הנציגים נבחרים בבחירות דמוקרטיות מהמועצות המחוזיות (ירושלים, תל אביב, מרכז, חיפה, מגזר ערבי, דרום, צפון והתיישבותי). המועצה מכילה בני נוער מהמגזרים השונים: דתיים, חילוניים, ערבים ויהודים. כמו כן נכללים בה נציג דרוזי ונציג בדואי. מועצת התלמידים והנוער הארצית מגשרת בין בני הנוער לבין מקבלי החלטות במשרד החינוך, בכנסת, בממשלה ובפורומים שונים ומייצגת את בני הנוער במדינה בכל מסגרת, פורום וקבוצת מקבלי החלטות.

נספח מס' 3: מרכזי פעילות המועצות

02-5601515/6	מחוז ירושלים
04-6500110/364	מחוז צפון
04-8632641	מחוז חיפה
08-6263138	מחוז דרום
04-6477426	חברה ערבית
03-6896428	מחוז מרכז
03-6896183	מחוז תל אביב
03-6898875	המנהל ההתיישבותי
03-9180824	המועצה הארצית
02-5603169	
03-9180824	מרכז הדרכה ארצי למועצות

אתר למידע, תכנים ופעילויות: <http://noar.education.gov.il>

מועצת התלמידים והנוער הארצית

מייל המועצה - moatzaty@gmail.com

אתר המועצות - www.education.gov.il/Mtna

בפייסבוק - "מועצת התלמידים והנוער הארצית"

נספח מס' 4: חוק הרשויות המקומיות (מנהל יחידת הנוער ומועצת תלמידים ונוער), התשע"א-2011* - חלק המועצה

(א) בכל רשות חינוך מקומית תוקם מועצת תלמידים ונוער (להלן - המועצה).

(ב) במועצה יהיו בין 15 ל-61 חברים, בהתאם לשיקול דעתו של מנהל יחידת הנוער באותה רשות חינוך מקומית.

(ג) המועצה תכלול נציגים ממוסדות חינוך, ממרכזים קהילתיים, מתנועות נוער, מארגוני נוער וכיוצא באלה, ובלבד שהם תלמידים או נערים המתגוררים בתחומה של אותה רשות חינוך מקומית.

(ד) נציגי המועצה ייבחרו בידי תלמידים ונערים המתגוררים בתחומה של רשות החינוך המקומית, אחת לשנה.

(ה) בסעיף זה, "תלמיד" - מי שלומד במוסד חינוך בכיתות ז' עד י"ב.

מועצת תלמידים

ונוער ברשות

חינוך מקומית

(א) המועצה רשאית לייעץ לגורמים שונים ברשות המקומית בעניינים הקשורים, במישרין או בעקיפין, בילדים ובנערים, ובכלל זה לראש הרשות המקומית, לסגנו, לוועדת החינוך, לוועדה לקידום מעמד הילד, למנהל מחלקת החינוך ולמנהל יחידת הנוער.

(ב) המועצה תייצג את עניינם של ילדים ונערים בפני הרשות המקומית ותפעל להעברת בקשותיהם לגורמים הנוגעים בדבר ברשויות מקומיות או ברשויות המדינה, למעקב אחר קבלת תשובות לבקשות, להופעה בפני אותם גורמים ולהעברת התשובות למבקשים.

תפקידי המועצה

(א) המועצה תתכנס אחת לחודש, לפחות.
(ב) מנהל יחידת הנוער ייפגש עם המועצה אחת לחודשיים, לפחות.

סדרי עבודת המועצה

(ג) השר רשאי, באישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, לקבוע הוראות לעניין סדרי עבודתן של מועצות.
מנהל יחידת נוער יסדיר בנהלים שיפרסם באתר האינטרנט של רשות החינוך המקומית עניינים כמפורט להלן, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה: סדרי בחירתה של המועצה, פרסום שמות חבריה, מועדי כינוסה ומקום כינוסה, סדרי הכינוס של המועצה וארגון פעילותה.
"מנהל יחידת הנוער" – כהגדרתו בחוק הרשויות המקומיות (מנהל יחידת הנוער ומועצת תלמידים ונוער), התשע"א-2011.¹;

נהלים בדבר בחירת המועצה ודרכי עבודתה

גדעון סער
שר החינוך

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה

1 * התקבל בכנסת ביום כ"ד באדר ב' התשע"א (30 במרס 2011); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה - 561, מיום כ"ו בשבט התשע"א (31 בינואר 2011), עמ' 410. ס"ח התשע"א, עמ'

